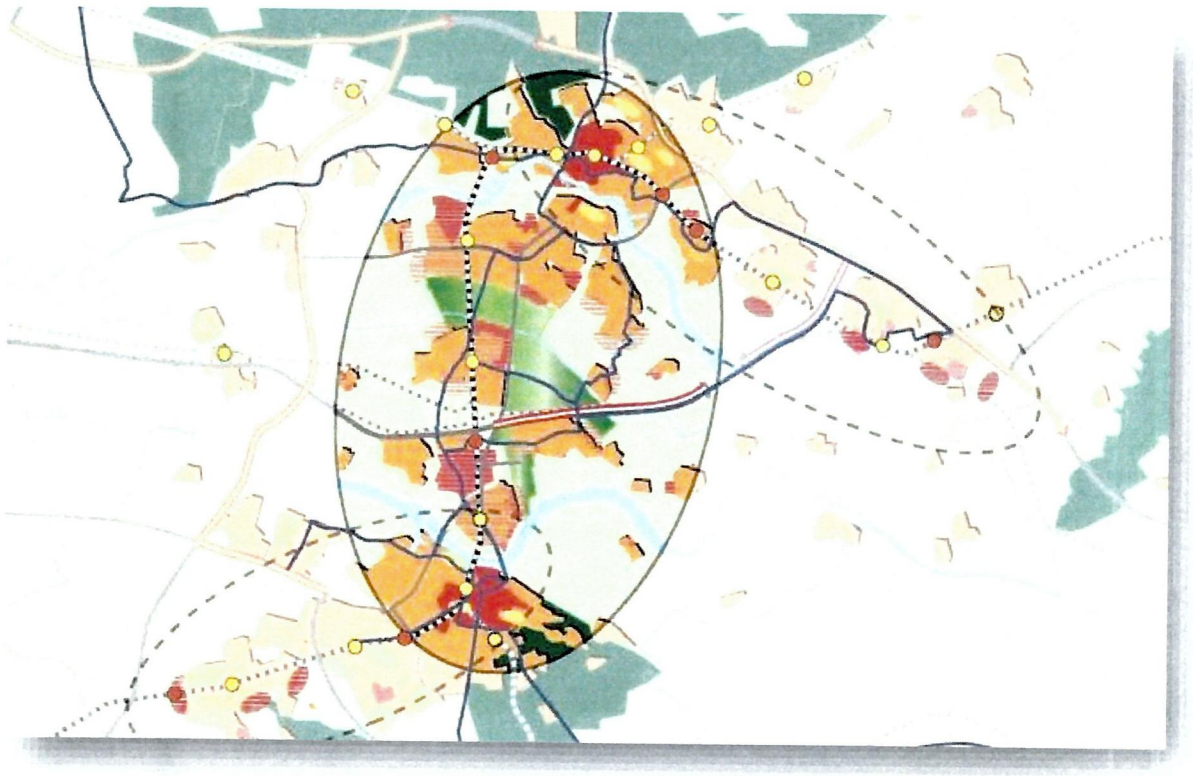
OVER DE LINGE, DE BETUWE WAARD!

Een perspectief voor kaders ten behoeve van het middengebied in de Groene Metropoolregio

Ramon Barends
Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen

Gepresenteerd op 4 juli 2023 in Elst
en op 6 juli 2023 in Bemmel

KAN

Mierlostraat 43
6844 DW ARNHEM
kennisnetwerkarnhemnijmegen@gmail.com

KAN

Inleiding

"**Over** de **Linge**, de **Betuwe Waard**", een poëtische titel voor een document over twee gemeenten die het hart vormen van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen. Twee gemeenten gevormd aan het begin van deze eeuw. Twee gemeenten met ieder een eigen verhaal en historie. En twee gemeenten met een gezamenlijke opdracht en missie.

Vandaar deze notitie, omdat de opgaven groot zijn voor de regio en voor deze twee gemeenten. Samen zijn deze twee gemeenten sterk omdat zij zelfbewust met vertrouwen een positie innemen in de Metropool. Zij zijn het central park van de regio. Groen en dorps in een stadse omgeving. Lingewaard en Overbetuwe maken het verschil in de stedelijke agglomeratie Arnhem-Nijmegen.

Het Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen volgt deze twee gemeenten al een lange tijd. Het is nu tijd om deze gemeenten met een speciaal analytisch document te verbinden. Een verbintenis die er al was en die stevig blijft. De notitie wordt aangeboden aan de burgemeester van Overbetuwe, mw. Patricia Hoytink-Roubos, en aan de burgemeester van Lingewaard, mw. Nelly Kalfs, bij de behandeling van de Kadernota 2024, met het verzoek om deze ter behandeling in handen te stellen aan College en Raad. Ik praat er graag over door met wie wil.

Elst, 04 11 2023

Ramon Barends
Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen

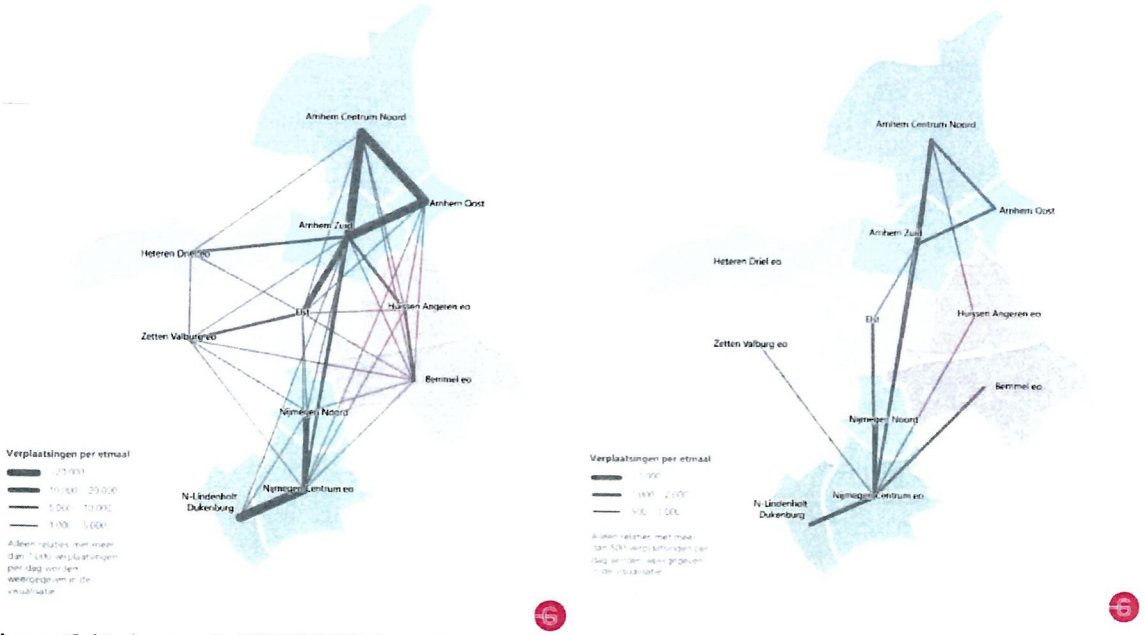
Een centrale plek in de Groene Metropoolregio

De gemeente Arnhem lag tot de jaren '30 van de vorige eeuw aan de noordzijde van de Rijn. Door de bouw van de wijk Malburgen kwam Arnhem over de Rijn. Het stadsdeel Zuid kreeg in de jaren na de oorlog vorm, met Schuytgraaf als laatste wijk. Elden was al geannexeerd door Arnhem en ook gedeelten van Driel werden bij Arnhem gevoegd (Van Meurs, 2004).
Nijmegen lag tot 1996 aan de zuidelijke oever van de Waal en maakte de Waalsprong door de overname van eerst Oosterhout, toen Ressen en daarna in 2002 Lent.
De door velen geuite zorg en vrees dat de gemeenten aan elkaar zouden groeien was vaak gehoord. Het landschapspark Over-Betuwe, het latere Park Lingezegen, zorgde er voor dat er een stevige groene buffer zou komen tussen de twee groeiende steden. Op de ruimtelijk-planologische kaarten van de Stadsregio Arnhem Nijmegen werd deze wens steeds ingetekend (Modder, 2007).

Van Arnhem naar Nijmegen en terug…

Al het verkeer tussen Arnhem en Nijmegen gaat over het grondgebied van of Overbetuwe of Lingewaard. Hoe meer woningbouw, des te meer verkeersbewegingen. Deze bewegingen gaan per auto, per trein, per bus en per fiets.

Het autoverkeer gaat merendeels over de A325. 100.000 woningen zorgt voor 500.000 extra autoritten per dag in het middengebied tussen Arnhem en Nijmegen. Opvallend is dat het autoverkeer zich eerst vooral in de steden zelf afspeelt (afbeelding links) en dat het openbaar vervoer zich met name tussen de steden beweegt (afbeelding rechts). We zien de lijnvoering van bus en trein duidelijk terug in de routes. Het gebruik van het openbaar vervoer kende een stijging van 4% per jaar tot aan corona.

bron: Gebiedsaanpak A325/N325 Bouwstenen voor een integrale multimodale mobiliteitsstrategie, Goudappel (maart 2022)

Agenda voor de strategie

De gemeenten Lingewaard en Overbetuwe kennen gezamenlijk een Strategische Agenda voor het Middengebied. Een mooi initiatief om de vele trajecten bij elkaar te voegen. Deze trajecten grijpen immers allen in elkaar. Het is de basis van het gezamenlijke beleid richting Groene Metropool Regio. Samen sta je sterker in de samenwerking.

Samengevat is dit het perspectief van het middengebied:

- We hebben een strategische agenda en werken samen aan de verdere ontwikkeling van het middengebied en de regio;
- We zijn verbonden met de regio met versterking van eigen identiteit;
- We faciliteren dat er voldaan wordt aan woonbehoefte in het middengebied;
- We blijven multimodaal goed bereikbaar voor woon-, werk-locaties en -voorzieningen;
- Onze bedrijvigheid past bij het middengebied;
- We werken aan de energietransitie;
- We behouden en versterken het ontspannen leefklimaat voor onze inwoners en bezoekers.

Het eigen karakter als dorpsere gemeenten ten opzichte van de steden behouden is een belangrijke waarde die in de Strategische Agenda duidelijk naar voren komt. Overbetuwe en Lingewaard zijn het groen in de metropool. Park Lingezegen is hier de exponent van.

Samen aan de slag

Het is na lezing van de plannen van de gemeente Overbetuwe en de gemeente Lingewaard helder dat er veel raakvlakken zijn qua inhoud en qua bestuursstijl. Samen aan de slag zijn in het middengebied op thema's is wat het devies is.

Met deze korte notitie hoop ik een extra aanzet te geven aan deze samenwerking.

Literatuurlijst

Meurs, M.H. van (red.) (2004), *Arnhem in de twintigste eeuw*: Uitgeverij Matrijs, Utrecht

Modder, J.J., en C.F. van Eert (2007), *Regionaal Plan 2005-2020*: Stadsregio Arnhem Nijmegen, Nijmegen